

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Θεσσαλονίκη, 16-18 Φεβρουαρίου 2023

Με στόχο τη μετάδοση σύγχρονης επιστημονικής γνώσης για όλα τα κρίσιμα θέματα που αφορούν την Καρδιαγγειακή Ιατρική, πραγματοποιήθηκαν τα Πανελλήνια Σεμινάρια Ομάδων Εργασίας (ΟΕ) της ΕΚΕ στη Θεσσαλονίκη. Τα Πανελλήνια Σεμινάρια κάθε χρόνο συγκεντρώνουν αμείωτο το ενδιαφέρον της καρδιολογικής κοινότητας, καθώς οι ΟΕ της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας, λειτουργώντας στο πρότυπο των αντίστοιχων ομάδων της Ευρωπαϊκής Καρδιολογικής Εταιρείας, παρουσιάζουν έγκυρα επιστημονικά δεδομένα.

Ακολουθούν τα κύρια και πιο ενδιαφέροντα σημεία όσων ανακοινώθηκαν.

Ομάδα Εργασίας Αρτηριακής Υπέρτασης

Τα μέλη της ΟΕ Αρτηριακής Υπέρτασης διαμόρφωσαν ένα πλήρως ενημερωμένο επιστημονικό πρόγραμμα, το οποίο φιλοξένησε πάνω από 90 συνέδρους. Με γνώμονα την όσο μεγαλύτερη συμμετοχή συναδέλφων, έγινε προσπάθεια ουσιαστικής αλληλεπίδρασης των μελών της ομάδας αλλά και αναζήτησης θεματολογίας με βάση όλους τους σύγχρονους προβληματισμούς κλινικών ιατρών που έχουν ειδικό επιστημονικό ενδιαφέρον στην αρτηριακή υπέρταση. Διοργανώθηκαν στρογγυλά τραπέζια που έδωσαν έμφαση στη διαχείριση υπερτασικών ασθενών με σημαντικές συννοσηρότητες ή ειδικές ομάδες όπως ογκολογικούς ασθενείς, ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια, υπερτροφία αριστερής κοιλίας, αμυλοείδωση κ.λπ. Τέλος, αναπτύχθηκαν σε ειδική διάλεξη όλες οι νέες θεραπευτικές προοπτικές στην αντιμετώπιση της αρτηριακής υπέρτασης με έμφαση στις επεμβατικές θεραπείες.

Ομάδα Εργασίας Αιμοδυναμικής και Επεμβατικής Καρδιολογίας

Τα θέματα που συζητήθηκαν κατατάσσονται σε τέσσερες ενότητες.

1. Στεφανιαία νόσος, οξεία στεφανιαία σύνδρομο και σταθερή νόσος. Το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στις σύμπλοκες βλάβες, ολικές αποφράξεις, νόσο στελέχους, βλάβες με ασβέστιο και βλάβες με θρόμβο. Παρατέθηκε η λειτουργική και απεικονιστική προσέγγισή τους καθώς και τα εργαλεία και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται.
2. Δομικές καρδιοπάθειες. Πεδίο σχετικά νέο με πλούσια βιβλιογραφία, νέες τεχνικές, νέα πεδία αλλά και νέα προβλήματα, εντυπωσιακή εξέλιξη και εμπειρία που συνεχώς συσσωρεύεται διεθνώς αλλά και στην χώρα μας.
3. Περιφερικά αγγεία. Η ενασχόληση των καρδιολόγων με τα περιφερικά αγγεία είναι αναπόφευκτη, είτε για την πρόσβαση στην καρδιά, είτε σαν θεραπευτικός στόχος (νεφρικές αρτηρίες, καρωτίδες). Η εισήγηση για την θεραπεία των οξέων εγκεφαλικών θρομβωτικών επεισοδίων από καρδιολόγο σηματοδότησε την έστω και καθυστερημένη εμπλοκή των Καρδιολόγων, που μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει.
4. Πολυκεντρικές μελέτες. Παρουσίαση, κριτική προσέγγιση και σχολιασμός των τελευταίων πολυκεντρικών μελετών που αφορούν στα παραπάνω αντικείμενα.
Το πρόγραμμα εμπλουτίστηκε επίσης με συζητήσεις και αντιπαραθέσεις σε αμφιλεγόμενα θέματα καθώς και με παρουσίαση ενδιαφερόντων περιστατικών από διάφορα νοσοκομεία της χώρας. Τέλος, τα δύο δορυφορικά συνέδρια αφορούσαν τον θρόμβο, την πρόληψη σχηματισμού, φαρμακευτικά και την αφαίρεσή του με νέα συσκευή θρομβεκτομής.

Ομάδα Εργασίας Βαλβιδοπαθειών

Το πρόγραμμα της ΟΕ Βαλβιδοπαθειών περιλάμβανε τα τελευταία δεδομένα αναφορικά με τους παθοφυσιολογικούς μηχανισμούς, τα κλινικά και διαγνωστικά χαρακτηριστικά αλλά και τις τελευταίες εξελίξεις στην αντιμετώπιση των πρωτοπαθών, δευτεροπαθών αλλά σύμπλοκων Βαλβιδοπαθειών. Επίσης, ένα ιδιαίτερο και σχετικά άγνωστο πεδίο, την αποκατάσταση και άσκηση μετά από επεμβάσεις Βαλβιδοπαθειών. Παρουσιάστηκαν ενδιαφέροντα διδακτικά περιστατικά case in the box με παγίδες και μυστικά που αφορούν την επιδιόρθωση της μιτροειδούς, τριγλώχινας, πνευμονικής και αορτικής βαλβίδας,

καθώς και τελευταία δεδομένα από την σύγκριση διαδερμικών τεχνικών στην επιδιόρθωση της μιτροειδούς βαλβίδας. Έγιναν ενδιαφέρουσες διαλέξεις όσο αφορά την Αντιθρομβωτική αγωγή και την Αρρυθμιογένεση στις Βαλβιδοπάθειες. Τέλος, αντιπαραθέσεις στις κλινικές ενδείξεις επέμβασης TAVI και σε βιοπροσθετικές σε ασθενείς νεαρής ηλικίας. Οι αντιπαραθέσεις αφορούσαν επίσης - εκτός από τα κλινικά- και τα ηθικά διλήμματα στην επιλογή της ηλικίας αναφορικά με το κόστος/όφελος των συστημάτων υγείας.

Ομάδα Εργασίας Καρδιοχειρουργικής

Στο φετινό πρόγραμμα της ΟΕ Καρδιοχειρουργικής αναδείχτηκαν θέματα που άπτονται και των δύο ειδικοτήτων, της Καρδιολογίας και της Καρδιοχειρουργικής.

Για αρχή επιλέχθηκε η Κολπική Μαρμαρυγή, όπου παρουσιάστηκε και αναλύθηκε η δυνατότητα χειρουργικής κατάλυσης κατά τη διάρκεια καρδιοχειρουργικής επέμβασης.

Σε συνδυασμό με τη θέση και πρακτική του καρδιολόγου, συζητήθηκαν δυνατότητες υβριδικής αντιμετώπισης.

Το δεύτερο μέρος του προγράμματος εντόπισε στην αορτική βαλβίδα και την αορτή. Μεγάλο ενδιαφέρον είχαν οι πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με την Ενδοκαρδίτιδα και με τη δυνατότητα ή μη επιδιόρθωσης της αορτικής βαλβίδας, παρουσία ανευρύσματος ανιούσης αορτής.

Στο θέμα της Αορτής αναδείχτηκε ένα διαχρονικά φλέγον ζήτημα, ο Οξύς Αορτικός Διαχωρισμός τύπου A και B.

Στο τρίτο μέρος του προγράμματος ήρθε στο επίκεντρο η Στεφανιαία Νόσος. Τοποθετήθηκαν Καρδιολόγος και Καρδιοχειρουργός σχετικά με την ISCHEMIA trial και στη συνέχεια αναλύθηκε η επιλογή των μοσχευμάτων στην Αορτοστεφανιαία Παράκαμψη.

Το πρόγραμμα έκλεισε με την παρουσίαση των πιο σύγχρονων τεχνικών της Εξωσωματικής Κυκλοφορίας, δεδομένων των 70 χρόνων από την καθιέρωσή της.

Ομάδα Εργασίας Μυοκαρδιοπαθειών, Βασικής Έρευνας και Κληρονομικών Παθήσεων

Οι κληρονομικές νόσοι της καρδιάς αποτέλεσαν πεδίο εντατικής έρευνας τα τελευταία χρόνια με

αποτέλεσμα να έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των παραπάνω ασθενών. Αρχικά η επίλυση ασαφειών σχετικά με ορισμούς, κατάταξη και κλινική διάγνωση των μυοκαρδιοπαθειών ήταν ιδιαίτερα σημαντική προς αυτή την κατεύθυνση. Οι απεικονιστικές τεχνικές και κυρίως η μαγνητική τομογραφία καρδιάς επιτρέπουν την πρώιμη διάγνωση ακόμη και σε προκλινικό στάδιο. Επίσης η βασική έρευνα με την πληρέστερη κατανόηση των παθοφυσιολογικών μηχανισμών βοήθησε στην εφαρμογή νέων στοχευμένων θεραπειών. Τέλος, η εφαρμογή της γενετικής στη διαγνωστική προσπέλαση αυτών των παθήσεων είναι θεμελιώδους σημασίας στην αναγνώριση φορέων της νόσου και παροχή γενετικής συμβουλευτικής στις οικογένειες. Επίσης, η γενετική αποκωδικοποίηση των περισσότερων μονογονιδιακών παθήσεων ανοίγει νέους θεραπευτικούς ορίζοντες βασιζόμενους σε στοχευμένες γενετικές παρεμβάσεις. Επιπρόσθετα, αλματώδης πρόοδος έχει πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια και σε ό,τι αφορά τις φλεγμονώδεις νόσους της καρδιάς και συγκεκριμένα της μυοκαρδίτιδας και περικαρδίτιδας. Η πανδημία COVID-19 συνετέλεσε στην προσέγγιση των φλεγμονωδών νοσημάτων της καρδιάς δεδομένου ότι και τα δύο αυτά νοσήματα αποτελούν συχνές επιπλοκές και της λοίμωξης από το SARS-CoV 2 αλλά και τον εμβολιασμό έναντι του ιού, ειδικά σε νέους άρρνες. Έτσι, σήμερα έχουμε τη δυνατότητα να αναγνωρίσουμε τα άτομα που έχουν αυξημένο κίνδυνο επιπλοκών και να παρέμβουμε έγκαιρα και αποτελεσματικά. Οι νεότερες εξελίξεις και οι μελλοντικές προοπτικές που αφορούν στις παραπάνω παθήσεις συζητήθηκαν διεξοδικά στις συνεδρίες της ΟΕ Μυοκαρδιοπαθειών, Βασικής Έρευνας και Κληρονομικών Παθήσεων.

Ομάδα Εργασίας Συγγενών Καρδιοπαθειών Ενηλίκων, Πνευμονικής Υπέρτασης και Παιδοκαρδιολογίας

Αρχικά συζητήθηκαν οι πρόσφατες κατευθυντήριες οδηγίες. Δόθηκε έμφαση στην πρωιμότερη διάγνωση της νόσου, την τακτική παρακολούθηση των ασθενών και την έγκαιρη και επιθετική αντιμετώπιση, με στόχο την βελτίωση της πρό-

γνωσης και την μείωση της θνητότητας, η οποία παραμένει πολύ υψηλή παρά την πρόοδο στο πεδίο, την τελευταία εικοσαετία. Διαλέξεις και παρουσιάσεις περιστατικών ανάδειξαν την πολυπλοκότητα διάγνωσης και αντιμετώπισης με στόχο την ευαισθητοποίηση για παραπομπή των ασθενών σε ειδικά κέντρα.

Οι ασθενείς με Συγγενείς Καρδιοπάθειες είναι πλέον πληθυσμός ολοένα αυξανόμενος λόγω της πρόοδου στην Καρδιοχειρουργική και Επεμβατική Καρδιολογία και κάποια θέματα που αναδείχθηκαν στο συνέδριο ήταν ο αιφνίδιος θάνατος και ο χειρισμός σε καταστάσεις όπως η κύηση και οι χειρουργικές επεμβάσεις αλλά και βαλβιδοπάθειες όπως της πνευμονικής και της τριγλώχινας σε χειρουργημένους και μη ασθενείς. Παράλληλα, αναπτύχθηκαν και πιο σπάνιες παθήσεις όπως η νόσος Kawasaki -νόσος της παιδικής ηλικίας που προσβάλλει τα στεφανιαία αγγεία- και ο αρτηριακός κορμός.

Ομάδα Εργασίας Πρόληψης και Αποκατάστασης

Υπήρξαν διαλέξεις και αντιπαραθέσεις σχετικές με τα εξής θέματα:

Αυτά που ένας καρδιολόγος, αλλά και οποιοσδήποτε ιατρός, πρέπει να γνωρίζει για την παχυσαρκία: φαινότυποι και κλινική σημασία αλλά και οι ιδιαιτερότητες στις θεραπευτικές παρεμβάσεις. Άσκηση και προαθλητικός έλεγχος με έμφαση στις αιτίες θανάτου σε αθλητές μικρότερης και μεγαλύτερης ηλικίας αλλά και την προσέγγιση των αθλουμένων με συγκεκριμένα καρδιολογικά προβλήματα.

Νεότερες εξελίξεις στη θεραπευτική των λιπιδίων σε μια εποχή που άφθονα φάρμακα για τη μείωση της χοληστερίνης και των τριγλυκεριδίων κυκλοφορούν ή βρίσκονται στο στάδιο των τελικών δοκιμών. Ανακοινώθηκαν για πρώτη φορά τα ευρήματα μιας εντυπωσιακής ελληνικής επιδημιολογικής μελέτης 20 χρόνια μετά την έναρξή της (Μελέτη Απική). Επίσης ανακοινώθηκαν αποτελέσματα και άλλων σημαντικών επιδημιολογικών και άλλων μελετών που βρίσκονται σε εξέλιξη, αλλά και δραστηριοτήτων σχετιζόμενων με την πρόληψη των καρδιαγγειακών παθήσεων (πρόγραμμα Women's Hurdles, πιστοποίηση καρδιολόγων στη διακοπή του καπνίσματος).

Η καρδιοαναπνευστική δοκιμασία κοπώσεως και η καρδιολογική αποκατάσταση είχαν την τιμητική τους με πληθώρα ενδιαφερόντων θεμάτων. Το επιστημονικό πρόγραμμα έκλεισε με μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα ομιλία για το θέμα της πρώιμης στεφανιαίας νόσου.

Ομάδα Εργασίας Νέων Καρδιολόγων

Η ΟΕ συμμετείχε με επιστημονικό πρόγραμμα που επικεντρώθηκε στην εκπαίδευση και μετεκπαίδευση ειδικευομένων και νέων ειδικών καρδιολόγων.

Πιο συγκεκριμένα, τρεις συνεδρίες έλαβαν χώρα. Στη πρώτη παρουσιάστηκαν οι εξειδικεύσεις της καρδιολογίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με ομιλητές κυρίως νέους καρδιολόγους που θα μεταφέρουν την εμπειρία τους, καθώς και τα διαδικαστικά θέματα που απαιτούνται για μετεκπαίδευση στις χώρες του εξωτερικού. Στη συνέχεια ακολούθησε παρουσίαση ενδιαφερόντων κλινικών περιστατικών από τα μέλη της ομάδας μας, με ενεργή συμμετοχή του κοινού και δυνατότητα ψηφοφορίας (Clinical Quiz) σε πραγματικό χρόνο (Rapid Fire Clinical Cases – Quiz). Τέλος, το πρόγραμμά μας έκλεισε με ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον Master Class που σκοπό είχε να εισαγάγει τον νέο ειδικό και ειδικευόμενο καρδιολογίας στη συγγραφή, μελέτη και κατανόηση επιστημονικών εργασιών. Ειδικοί στα θέματα πρόσφεραν “tips and tricks” μέσα από την πολυετή εμπειρία τους στο χώρο, σε μια συνεδρία όπου τέθηκαν ερωτήσεις και σχόλια από νέους συναδέλφους στους ειδικούς.

ΟΕ Ηλεκτροφυσιολογίας/Βηματοδότησης

Το πρόγραμμα της ΟΕ Ηλεκτροφυσιολογίας/Βηματοδότησης ξεκίνησε με την παρουσίαση και ανάλυση των νέων οδηγιών για τη βηματοδότηση. Αντιμετώπιση συγκοπής, βηματοδότηση χωρίς καλώδια, αμφικολιακή βηματοδότηση και βηματοδότηση από το ερεθισματογωγό σύστημα αναλύθηκαν από έμπειρα μέλη της ΟΕ που κάλυψαν όλες τις εξελίξεις στο πεδίο των συσκευών διαχείρισης του καρδιακού ρυθμού.

Οι γόνιμες αντιπαραθέσεις για την φαρμακευτική και επεμβατική πρόληψη των αγγειακών εγκεφαλικών επεισοδίων συμπλήρωσαν με νέα δεδο-

μένα τις θεραπευτικές στρατηγικές μας σε δύσκολες κλινικές περιπτώσεις.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασαν οι joint sessions με την ISHNE, εστιασμένη στη διαστρωμάτωση του αρρυθμικού κινδύνου σε πολλές ομάδες ασθενών, και με την EHRA, εστιασμένη στη διαστρωμάτωση του κινδύνου ασθενών με διατηρημένο κλάσμα εξώθησης αριστερής κοιλίας μετά από οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου. Στο τελευταίο session συμμετείχαν και οι T. Deneke (Γερμανία) και John Silberbauer (M. Βρετανία). Αντικείμενο εκτενούς ανάλυσης έγινε και η ορθή οργάνωση του εργαστηρίου ηλεκτροφυσιολογίας/βηματοδότησης ενώ συζητήθηκαν εκτενώς οι κυριότεροι προβληματισμοί για τον βέλτιστο τρόπο κατάλυσης της κολπικής μαρμαρυγής και των κοιλιακών αρρυθμιών. Ελάχιστα παρεμβατική ή πιο επιθετική κατάλυση της κολπικής μαρμαρυγής και κατάλυση των κοιλιακών αρρυθμιών πριν ή μετά τη χορήγηση αμιωδαρόνης αποτελούν μόνιμους κλινικούς προβληματισμούς που συζητήθηκαν με βάση τα νεότερα βιβλιογραφικά δεδομένα.

Τέλος, παρουσιάστηκε η ερευνητική δραστηριότητα των μελών της ΟΕ και το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με την διάλεξη του προέδρου της ομάδας Κ. Γκατζούλη, με το επίκαιρο θέμα του αιφνίδιου καρδιακού θανάτου.

Ομάδα Εργασίας Καρδιάς και Διαβήτη

Αναπτύχθηκαν τα σύγχρονα δεδομένα που αφορούν τα νεότερα αντιδιαβητικά φάρμακα (GLP-1RA-αγωνιστές του υποδοχέα του ανάλογου της γλυκαγόννης πεπτιδίου και SGLT2i-αναστολείς του συμμεταφορέα 2 γλυκόζης νατρίου) που στόχο έχουν πλέον τη ρύθμιση της γλυκόζης ορού και να μειώσουν τα αθηροσκληρωτικά καρδιαγγειακά συμβάντα και τη νοσηρότητα από καρδιακή ανεπάρκεια.

Ιδιαίτερη μνεία έγινε στα νεότερα δεδομένα αναφορικά με τη χρήση και τα ευεργετικά αποτελέσματα των SGLT2i σε ασθενείς με Καρδιακή ανεπάρκεια ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή όχι σακχαρώδη διαβήτη και σε όλες σχεδόν τις κατηγορίες των ασθενών τόσο στη χρόνια φάση όσο και κατά τη νοσηλεία, με στόχο τη μείωση της νοσηρότητας, της θνησιμότητας αλλά και την προστασία της νεφρικής λειτουργίας.

Αναλύθηκαν επίσης τα δεδομένα για τη χρήση των μη στεροειδών, εκλεκτικών ανταγωνιστών του υποδοχέα των αλατοκορτικοειδών και τα ευεργετικά αποτελέσματα αναφορικά με την καρδιαγγειακή πρόγνωση και τη νεφρική βλάβη σε ασθενείς με σακχαρώδη διαβήτη.

Με στόχο την πρόληψη οι καινούργιες φαρμακευτικές, υγιεινοδιαιτητικές και επεμβατικές στρατηγικές αντιμετώπισης της παχυσαρκίας ώστε να προληφθούν οι περαιτέρω μεταβολικές και καρδιαγγειακές επιπλοκές αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης όπως επίσης και οι στρατηγικές αντιμετώπισης των λοιπών παραγόντων καρδιαγγειακού κινδύνου.

Ομάδα Εργασίας Αγγειακών Εγκεφαλικών Επεισοδίων

Το Καρδιαγγειακό Σύστημα, με προεξέχουσα την καρδιά, αποτελεί συχνά την αιτία ενός εγκεφαλικού επεισοδίου, ενώ από την άλλη μεριά, αρκετές φορές αποτελεί στόχο επιπλοκών ενός εγκεφαλικού. Για τον λόγο αυτό, σήμερα, περισσότερο από ποτέ, απαιτείται μια Πολυσυλλεκτική Ομάδα Ειδικών (Multidisciplinary Team of Specialists), ικανή στην διαχείριση όλων των παραμέτρων ενός ασθενούς με εγκεφαλικό επεισόδιο, συμπεριλαμβανομένου και των επιπλοκών από το καρδιαγγειακό σύστημα.

Παρουσιάστηκαν όλες οι Σύγχρονες Βασικές και Ειδικές γνώσεις για την διάγνωση και αντιμετώπιση ασθενών με εγκεφαλικό. Διακεκριμένοι ομιλητές παρουσίασαν τις πιο σύγχρονες μεθόδους επείγουσας αντιμετώπισης του εγκεφαλικού. Συζητήθηκε εκτενώς η θέση των Καρδιολόγων στην πρόληψη, οξεία αντιμετώπιση αλλά και παρακολούθηση ασθενών με εγκεφαλικό. Επιπλέον, σε συνεργασία με έμπειρους ειδικούς ιατρούς όλων των ειδικοτήτων που εμπλέκονται στο Εγκεφαλικό, αναφέρθηκαν όλα τα σύγχρονα δεδομένα στον προσυμπτωματικό έλεγχο, διαχείριση και μετασυμπτωματική αντιμετώπιση του Εγκεφαλικού.

Η ΟΕ Αγγειακών Εγκεφαλικών Επεισοδίων είχε ως πρώτιστο στόχο την ευαισθητοποίηση των Καρδιολόγων στην διάγνωση, εκτίμηση και αντιμετώπιση του εγκεφαλικού, έτσι ώστε όλοι οι Καρδιολόγοι να διαθέτουν τις απαραίτητες σύγχρονες γνώσεις διαχείρισης ασθενών με Εγκεφαλικό Επεισόδιο.

Ομάδα Εργασίας Αορτής και Περιφερικών Αγγείων

Φιλοδοξία της Ομάδας Αορτής και Περιφερικών Αγγείων ήταν να παρουσιάσει σε όλα τα μέλη της καρδιολογικής κοινότητας τις νεότερες διαγνωστικές και θεραπευτικές εξελίξεις που αφορούν την περιφερική αγγειακή νόσο. Ειδικότερα, διακεκριμένοι ομιλητές συνόψισαν κριτικά τη σύγχρονη αντιμετώπιση της περιφερικής αρτηριοπάθειας, ενώ υπήρχε και ειδική συνεδρία αφιερωμένη στις παθήσεις της αορτής. Ταυτόχρονα, πραγματοποιήθηκε δώρη συνεδρία με σκοπό την αξιολόγηση νεότερων δεδομένων σχετικά με τον κλινικό ρόλο αγγειακών βιοδεικτών στην πρωτογενή και δευτερογενή καρδιαγγειακή πρόληψη. Δόθηκε επίσης βήμα προκειμένου τα μέλη της Ομάδας από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα να παρουσιάσουν το ερευνητικό τους έργο κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Με ιδιαίτερη χαρά φιλοξενήθηκε για πρώτη φορά ειδική ομιλία από προσκεκλημένη παιδοκαρδιολόγο με πολύπλευρο πρωτότυπο ερευνητικό έργο αναφορικά με την αξία της εκτίμησης της αγγειακής λειτουργίας σε παιδιά και εφήβους.

Η Ομάδα συμμετείχε μαζί με τις Ομάδες Υπέρτασης και Υπερηχοκαρδιογραφίας σε ειδικό σεμινάριο σχετικά με την υπερηχογραφική εκτίμηση καρδιάς και περιφερικών αγγείων στον υπερτασικό ασθενή. Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου παρουσιάστηκαν επίσης βασικές αρχές και νέες τεχνικές εκτίμησης καρδιάς και αγγείων ενώ πραγματοποιήθηκε και πρακτική εξάσκηση (hands-on seminar).

Ομάδα Εργασίας Απεικονιστικών Τεχνικών

Παρουσιάστηκαν εξελίξεις που αφορούν σε όλες τις απεικονιστικές τεχνικές με τις οποίες ασχολείται η ΟΕ, δηλαδή την αξονική τομογραφία, την μαγνητική τομογραφία και τις τεχνικές της πυρηνικής καρδιολογίας PET και SPECT. Οι ομιλίες που παρουσιάστηκαν καλύπτουν θέματα σχετικά με στεφανιαία νόσο, μυοκαρδιοπάθειες, αρρυθμίες συγγενείς καρδιοπάθειες κ.α. Εκτός όμως από το κύριο Σεμινάριο, πραγματοποιήθηκαν ακόμα δύο ειδικά εκπαιδευτικά σεμινάρια, το ένα για την αξονική τομογραφία καρδιάς και το άλλο

για την μαγνητική τομογραφία καρδιάς, όπου αναλύθηκαν τεχνικά θέματα και οι κύριες εφαρμογές των απεικονιστικών αυτών τεχνικών καθώς και οι μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ευρημάτων τους.

Ομάδα Εργασίας Ηχωκαρδιολογίας

Καθ' όλη την διάρκεια του συνεδρίου διενεργήθηκε η μελέτη της μεταβλητότητας των μετρήσεων στη διαθωρακική ηχωκαρδιογραφία, όπου κλήθηκαν όλοι οι παρευρισκόμενοι καρδιολόγοι ανεξαρτήτως ΟΕ να συμμετάσχουν. Με την έναρξη, αναρτήθηκαν διαδικτυακά τα 6 καλύτερα άρθρα, κατά την γνώμη του πυρήνα της ΟΕ, από όλα τα τεύχη της Επισκόπησης της Ηχωκαρδιολογικής Βιβλιογραφίας την χρονιά που πέρασε: «Η Ηχωκαρδιολογία το 2022»

Έλαβε χώρα το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΗΧΩΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ: HANDS-ON-HOW TO DO IT σε ένα φάσμα παθολογιών όπως βαλβιδοπάθειες, πνευμονική υπέρταση (κοινή συνεδρία με ΟΕ Πνευμονικής υπέρτασης), μεσοκοιλιακή επικοινωνία, ενώ πραγματοποιήθηκε και συνεδρίαση με ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών μέσω εφαρμογής σε κινητό.

Πραγματοποιήθηκε σε κοινό ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ HANDS ON με τις ΟΕ ΑΡΤΗΡΙΑΚΗΣ ΥΠΕΡΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΟΡΤΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ εκπαίδευση πάνω στην «Υπερηχογραφική εκτίμηση καρδιάς και περιφερικών αγγείων στον υπερτασικό ασθενή».

Το κυρίως πρόγραμμα της ΟΕ εμπεριείχε θεματολογία κλινικού προσανατολισμού, όπως η ηχωκαρδιογραφία στις βαλβιδοπάθειες, στην εκτίμηση του αιφνιδίου θανάτου, σε αμφιλεγόμενα θέματα, στις νεώτερες τεχνικές (GLS, stress echo), στην διακαθετηριακή αντιμετώπιση δομικών παθήσεων κ.α. Σημαντική ήταν η συνεδρίαση με βήμα στους ειδικευόμενους και το κλινικό φροντιστήριο «Δημήτρης Μπελντέκος» με περιστατικά από την περιφέρεια, όπου έγινε και Διαγωνισμός 4 ομάδων με χρήση εφαρμογής στο κινητό.

Ομάδα Εργασίας Καρδιακής Ανεπάρκειας

Στην Ελλάδα οι ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 200.000-250.000 περίπου και αποτελεί την κύρια αιτία

εισαγωγής σε νοσοκομείο για άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών. Στο Συνέδριο των Ομάδων Εργασίας της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας παρουσιάστηκαν όλες οι σύγχρονες εξελίξεις στην καρδιακή ανεπάρκεια που αφορούν:

- Νεότερα δεδομένα του τελευταίου έτους με παρουσίαση και συζήτηση των κυριότερων μελετών για φαρμακευτικές και επεμβατικές θεραπείες, όπως ανακοινώθηκαν στα συνέδρια της Ευρωπαϊκής και της Αμερικανικής Καρδιολογικής Εταιρείας.
- Σύγχρονοι προβληματισμοί στην κλινική πράξη για την διάγνωση και τη θεραπεία του συνδρόμου της καρδιακής ανεπάρκειας, με βάση τις νεότερες φαρμακευτικές και επεμβατικές θεραπείες.
- Αρρυθμιολογικές επιπλοκές της νόσου όπως κοιλιακές αρρυθμίες και αιφνίδιος καρδιακός θάνατος που συχνά περιπλέκουν το σύνδρομο της καρδιακής ανεπάρκειας και αυξάνουν τη θνητότητα.
- Επιλογή επεμβατικών θεραπειών (Mitraclip, διαδερμική αντικατάσταση μιτροειδούς βαλβίδας).
- Προχωρημένου σταδίου καρδιακή ανεπάρκεια: παρουσίαση περιστατικών και θεραπευτικές επιλογές (χρόνια μηχανική υποστήριξη υποβοήθησης και μεταμόσχευση καρδιάς).
- Μελλοντικές ερευνητικές θεραπείες όπως αντιφλεγμονώδεις, γονιδιακές, κυτταρικές κ.α.
- Τεχνητή νοημοσύνη στην καρδιακή ανεπάρκεια, μυοκαρδιακή ανάρρωση.

Ομάδα Εργασίας Ογκοκαρδιολογίας

Το πρόγραμμα του φετινού σεμιναρίου της ΟΕ Ογκοκαρδιολογίας ξεκίνησε με ένα κλινικό φροντιστήριο για τις νέες κατευθυντήριες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Καρδιολογικής Εταιρείας για την Ογκοκαρδιολογία. Στόχος του φροντιστηρίου ήταν η παρουσίαση των κυριότερων σημείων των κατευθυντηρίων οδηγιών με τρόπο απλό και πρακτικό, δεδομένου ότι το σχετικό κείμενο είναι αρκετά εκτενές και λεπτομερές, ενώ αποτελεί την πρώτη ιστορικά έκδοση οδηγιών για την Ογκοκαρδιολογία από την Ευρωπαϊκή Καρδιολογική Εταιρεία.

Το πρόγραμμα του σεμιναρίου περιελάμβανε επίσης ένα στρογγυλό τραπέζι για τις εφαρμογές

της Επεμβατικής Καρδιολογίας στον ογκολογικό ασθενή, ένα θέμα που κερδίζει νέο έδαφος δεδομένης της συνεχούς βελτίωσης της πρόγνωσης του καρκίνου, καθώς και ένα στρογγυλό τραπέζι για θέματα που αποτελούν κλινικές προκλήσεις στην καρδιολογική διαχείριση του ογκολογικού ασθενούς, και συγκεκριμένα την περικαρδιακή νόσο, την αντιπηκτική και αντιαιμοπεταλιακή αγωγή, την υποψία, διάγνωση και αντιμετώπιση της καρδιακής αμυλοείδωσης και την πρωτογενή πρόληψη της καρδιοτοξικότητας. Τέλος, δυο ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες διαλέξεις ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα του σεμιναρίου. Η πρώτη αφορούσε στην περιγραφή του συνοπτικού οδηγού καρδιολογικής διαχείρισης του ογκολογικού ασθενούς που συνέταξε η ΟΕ Ογκοκαρδιολογίας και διαθέτει η ΕΚΕ σε όλους τους καρδιολόγους της χώρας και η δεύτερη στην οργάνωση και λειτουργία ενός Ιατρείου Ογκοκαρδιολογίας.

Ομάδα Εργασίας Ψηφιακής Καρδιολογίας

Στην παρουσίαση της έρευνας της ομάδας εργασίας έγιναν ανακοινώσεις για την μελέτη εφαρμογής της τεχνητής νοημοσύνης με τις τεχνικές μηχανικής μάθησης και επεξεργασίας της γλώσσας (NLP) στα δεδομένα ιστορικού νοσηλευόμενων καρδιολογικών ασθενών σε Νοσοκομεία της χώρας. Επίσης παρουσιάστηκαν δεδομένα από την κλινική εφαρμογή της ψηφιακής πλατφόρμας Kardio-Up, πλατφόρμες τηλεπαρακολούθησης για την κολπική μαρμαρυγή, εφαρμογές των έξυπνων ρολογιών (smart watches) στην κλινική πράξη και παρουσίαση εφαρμογής για τον αιφνίδιο καρδιακό θάνατο.

Ιδιαίτερη έμφαση στις ομιλίες που έγιναν δόθηκε στην οργάνωση των ψηφιακών νοσοκομείων και του ηλεκτρονικού φακέλου των ασθενών, που ήδη εφαρμόζεται.

Οι φορητές αλλά και εμφυτεύσιμες ψηφιακές συσκευές αρχίζουν να αποτελούν απαραίτητα εργαλεία για την σύγχρονη ανίχνευση και διάγνωση της κολπικής μαρμαρυγής. Η τηλεπαρακολούθηση καρδιολογικών ασθενών με εμφυτεύσιμες συσκευές οδηγεί στη μείωση των επαναεισαγωγών στα νοσοκομεία. Τα προγράμματα τηλεϊατρικής στην παρακολούθηση ασθενών με καρδιακή

ανεπάρκεια αλλάζουν ριζικά τον τρόπο θεραπείας τους. Ήρθε η ώρα της εφαρμογής στα συστήματα υγείας; Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στις δυσκολίες πολλών ασθενών στην υιοθέτηση και στη χρήση της τηλεϊατρικής και στους τρόπους με τους οποίους μπορούν να ξεπεραστούν αυτές οι δυσκολίες.

Ενδιαφέρουσες διαλέξεις δόθηκαν στην μεταφραστική καρδιαγγειακή έρευνα και κατά πόσο είναι έτοιμη για να αποκτήσει σύντροφο την τεχνητή νοημοσύνη. Η ψηφιακή υγεία στο προσεχές μέλλον είναι πρόκληση με όλες τις δυνατότητες που δίνουν οι σύγχρονες τεχνικές της μηχανικής μάθησης και της βαθιάς μάθησης, με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους, όπως και με την ανάγκη κλινικής αξιολόγησης της αξιοπιστίας τους.

Ομάδα Εργασίας Νοσηλευτικής στην Καρδιολογία

Η ΟΕ της Νοσηλευτικής στην καρδιολογία ήταν παρούσα με 4 στρογγυλά τραπέζια έγιναν 20 συνολικά παρουσιάσεις.

Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην καινοτομία στη Νοσηλευτική πράξη με τη διάλεξη του καθηγητή Κων. Πέτσιου.

Στο πρώτο στρογγυλό τραπέζι βρέθηκε η γυναίκα καρδιά και οι παθήσεις της. Οι παρουσιάσεις εστίασαν στην έγκαιρη ευαισθητοποίηση του γυναικείου πληθυσμού στη διάγνωση και τη θεραπεία, στην αναγνώριση των ιδιαίτερων κλινικών μορφών που παρατηρούνται στις γυναίκες, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του φύλου.

Η καρδιακή ανεπάρκεια ως χρόνια νόσος που απαιτεί πρόληψη, συνεχή φροντίδα και παρακολούθηση, εντός και εκτός του νοσοκομείου, απασχόλησε με τα νέα δεδομένα. Παράλληλα αναδείχθηκαν και όλα τα τεχνολογικά εργαλεία που εφαρμόζονται πλέον για τη θεραπεία της.

Τέλος, παρουσιάσεις με ενδιαφέροντα περιστατικά από το χώρο των Αιμοδυναμικών Εργαστηρίων, των καρδιοχειρουργικών μονάδων, των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας, μετέφεραν εμπειρίες και πρόσθεσαν γνώση σε όσους παραβρέθηκαν.

Ομάδα Εργασίας Καρδιοπνευμονικής Αναζωογόνησης

Στα φετινά σεμινάρια των ΟΕ της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας η 1η συνεδρία ήταν αφιερωμένη στην Οργάνωση της Καρδιοαναπνευστικής Ανακοπής (ΚΑΡΠΑ) στην Ελλάδα. Παρουσιάστηκαν νέα δεδομένα και στοιχεία για το πρόγραμμα KIDS SAVE LIVES, ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα εκμάθησης ΚΑΡΠΑ σε μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου και πως οι μαθητές αφομοιώνουν καλύτερα τον αλγόριθμο της ανακοπής. Ακολούθως παρουσιάστηκαν δεδομένα για το σύστημα αεροδιακομιδών στην Ελλάδα, για το συντονισμό του ΕΚΑΒ σε κλήσεις ανακοπής και για το διαθέσιμο δίκτυο αυτόματων εξωτερικών απινιδωτών στην Ελλάδα. Σε λίγο καιρό θα είναι διαθέσιμη και η νέα εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα για τον εντοπισμό των απινιδωτών.

Η επόμενη συνεδρία ασχολήθηκε με το πως η COVID 19 λοίμωξη μας επηρέασε όσον αφορά την οργάνωση τμημάτων ΤΕΠ και ΜΕΘ, την αναθέρωση των κατευθυντήριων οδηγιών για την ενδο και εξωνοσοκομειακή ανακοπή αλλά και για τον τρόπο που η ΕΚΕ συνέχισε να εκπαιδεύει ιατρονοσηλευτικό προσωπικό και πολίτες σε αυτή τη δύσκολη περίοδο.

Η διάλεξη της ΟΕ ήταν αφιερωμένη στη διαχείριση του αεραγωγού των βαρέως πασχόντων ασθενών σε ΜΕΘ. Ακολούθησε στρογγυλό τραπέζι για την τεχνολογία στην υπηρεσία της αναζωογόνησης με ομιλίες στοχευμένες στη χρήση εφαρμογών στα κινητά τηλέφωνα, στη χρήση drones για την άμεση επέμβαση σε θύμα ανακοπής και στα μηχανήματα αυτόματων θωρακικών συμπίεσεων.

Το τελευταίο στρογγυλό τραπέζι ασχολήθηκε με ειδικές καταστάσεις στην ΚΑΡΠΑ όπως την ανακοπή σε αθλητικούς χώρους και τι προβλέπεται για την οργάνωση των χώρων αυτών, για την ανακοπή σε παιδιά και τις νέες κατευθυντήριες οδηγίες, αλλά και για τη χρήση των υπερήχων αλλά και το ρόλο της στεφανιογραφίας στην ανακοπή.